

ŽLED - kratke zgodbe o ledeni ujmi v Sloveniji

»Edinstvenost pripovednih perspektiv«

Založnik Franc Merkač skupaj z urednico knjige Andrejo Blažič Klemenc

Založnik Franc Merkač je skupaj z urednico knjige Andrejo Blažič Klemenc pred kratkim v Ljubljani predstavil impresivno literarno-fotografsko novost iz založbe Fran, ki nosi naslov »Žled: kratke zgodbe o izkustvih skozi srhljivo ledeno ujmo in čarobnost žleda v Sloveniji 2014«.

Žled v februarju 2014 je v Sloveniji izzval močan odziv v družbi in posameznikih ter pri založbi Fran porodil zamisel, da bi to izjemno kolektivno (pre)izkušnjo povzeli, ohranili in položili v skrinjo dediščine. Nastala je knjiga, ki ne nagovarja zgolj dokumentarno, temveč predvsem z močjo besede in izrazito likovno podobo.

Ko je letos založba Fran razpisala poseben natečaj za literarno pisane spomine na izjemno ledeno ujmo na Slovenskem, ni pričakovala, da bo odziv tako velik. Prejeli so več kot 60 besedil in na stotine fotografij iz vseh delov Slovenije. Izbranih 30 pripovednih enot se pred nami razpira kot razkošna pahljača te hkrati srhljive in čarobne ledene ujme. Njihov skupni imenovalec sestavljajo raznolikost in pestrost besedil, edinstvenost pripovednih perspektiv in globoka osebna izpovednost.

»V realističnem, bogato faktografsko obarvanem sklopu je neprizanesljivo odkrita, pogumno iskrena, kdaj kot krik kratka ozi-

roma dramatično napeta izpovednost prežeta z dokumentarnostjo. Silovitost moči narave so avtorji prelili v zgodbo, ob katerih zastaneta dih in gib in ob katerih bralca navda občutek, da z vratolomno hitrostjo nemočno drvi v neznanost,« sta v uvodu zapisala urednika knjige Andreja Blažič Klemenc in Franc Merkač.

Ubesedena razpoloženja nihajo od vitalizma do sozvočja s tokom življenja, predvsem pa pokažejo, kako je človek v svojem zavedanju majhen in neogljen proti mogočnosti naravi. »Streznitev je hitro pometla s prevzetnostjo,« je bilo povedano na tiskovni konferenci v Ljubljani, ki so se je udeležile tudi vse avtorice in avtorji besedil in fotografij, ki knjigi dajejo še posebno privlačno umetniško in dokumentarno vrednost.

Ob fenomenu žleda, ki je na Koroškem le malo znan naravni pojav, nam je bila po besedah obeh urednikov dan posebej uvid: »Dana nam je bila neizbrisna do kaotičnosti raznotera izkušnja v razponu od lepote, čarobnosti, učaranosti, tesnobe, negotovosti do bivanjskega strahu, z močjo prevrednotenja obstoječega in minulega.« Ob knjigi »Žled« je hkrati izšla tudi sestavljanka za najmlajše. Nadvse dobrodošlo darilo za mrzle in praznične zimske dni.

JERNEJA JEZERNIK